

BIOLÓGIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

RENDES TAGSÁGRA AJÁNLJA

Acsády László

Budapesten született 1966-ban. Biológus, az MTA doktora; 2019 óta az MTA levelező tagja. Csoportvezető a HUN-REN Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben. Szűkebb szakterülete a neurobiológia.

Acsády László kutatásainak középpontjában a magasabb rendű idegrendszeri tevékenységek, valamint az idegrendszert érintő megbetegedések neuronhálózati alapjainak megértése áll az agykéreg és a talamusz kapcsolatainak vizsgálatán keresztül. Az elmúlt években a European Research Council Advanced Grantja segítségével jelentős eredményeket ért el az agykéreg-talamusz kapcsolat regionális heterogenitásának igazolásával, az emberi talamusz szerveződésével, illetve a korai Alzheimer-kórban való érintettségével kapcsolatban, valamint a talamusz szerepének felismerésével a stressz indukálta magatartás-változásokban. Rendkívül aktív a hazai és nemzetközi tudományos közéletben.

Ajánlók:

Buday László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Kondorosi Éva, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Nagy Ferenc, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Nagy László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Nusser Zoltán, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Szathmáry Eörs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Tamás Gábor, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Buzás Edit Irén

Cegléden született 1959-ben. Tudományos fokozatai MD, PhD, az MTA doktora. 2019-től az MTA levelező tagja, 2020-tól az Academia Europaea tagja. Egyetemi tanár, Széchenyi-díjas, a Semmelweis Egyetem Genetikai Sejt- és Immunbiológiai Intézet igazgatója. Szűkebb szakterülete az extracelluláris vezikulák és az immunológia.

Az extracelluláris vezikula (EV) hazai kutatásának megalapozója. 2019 után, új tudományterületet nyitva, elsőként igazolta az EV-proteinkorona kialakulását, és azonosított egy új EV-szekréciós mechanizmust. Az International Society for Extracellular Vesicles elnöke (2022–2024). A 2024-es EV Gordon Research Conference és a 2025-ös ISEV EV Biomolecular Corona Workshop elnöke. A Magyar Immunológiai Társaság és az MTA Tudományetikai Bizottságának elnöke, 2023-ban a *Top 10 Global EV Expert* egyike (ExpertScape).

Ajánlók:

Csermely Péter, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Erdei Anna, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Falus András, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Miklósi Ádám, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Szöllősi János, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Vigh László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Padisák Judit

Budapesten született 1955-ben. 2019 óta az MTA levelező tagja. A Pannon Egyetem egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a limnoökológia.

2019-es levelező taggá választása óta 39 WoS-cikk szerzője/társszerzője (együttes idézettsége 659, MTMT), melyekben főképp a fitoplankton-szervezetek lebegési sajátságait meghatározó evolúciós és ökológiai meghatározottságok elméleti elemzésével foglalkozott a jellegalapú megközelítés alapján, s a tájhasználat szerepét is vizsgálva. Leírta a szélsőséges környezeti paraméterekkel (pH, sótartalom, hidrológiai viszonyok) rendelkező tavak fitoplankton-közösségeinek sajátságait, s munkatársaival több közleményben tárta fel a fitoplankton, illetve annak egyes csoportjai ökoszisztéma-szolgáltatásait. 2019 óta hét hallgatója szerzett PhD-fokozatot, jelenleg hat hallgató társtémavezetője.

Ajánlók:

Erdei Anna, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Fésüs László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Kondorosi Éva, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Podani János, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

LEVELEZŐ TAGSÁGRA AJÁNLJA

Barta Zoltán

Nyíregyházán született 1967-ben. Az MTA doktora, jelenleg a Debreceni Egyetem Evolúciós Állattani és Humánbiológiai Tanszékének egyetemi tanára, tanszékvezető, a Biológiai és Ökológiai Intézet intézetvezetője. Szűkebb szakterülete a zoológia, a viselkedésokológia és az evolúcióbiológia.

Változatos munkásságának unikális jellege, hogy sikerrel ötvözi az elméleti modelleket az empirikus vizsgálatokkal. Játékelméleti modellekkel és kísérletekkel kimutatta, hogy a csoportszéli térbeli pozíció, a predációs veszély és az alacsony energiatartalékok erősítik a szociális táplálkozási stratégiák használatát. Dinamikus játékelméleti modellekkel megmutatta, hogy a feladatspecializáció hozzájárulhat a szülők közötti szociális dilemma (ki gondozzon?) feloldásához. Szekvenálta egy kétszülős gondozású bogárfaj genomját. Kimutatta, hogy az oxitocin rovarokbeli megfelelője szerepet játszhat a szaporodás szabályozásában e fajnál. Állapotfüggő dinamikus modellekkel kimutatta, hogy a környezet szezonálitása az, ami alapvetően meghatározza az állatok vedlésének és vándorlásának időzítését. Játékelméleti modellekkel kimutatta, hogy a kooperáció evolúcióját nagymértékben segíti a populációk változatossága, és egy, a társak viselkedését aggregáltan rögzítő egyszerű állapotváltozó megléte. Eredményeit rendszeresen területe vezető lapjaiban (pl. *Am. Nat.*, *Anim. Behav.*, *Behav. Ecol.*, *Ecol. Lett.*, *Nature*, *Nature Comm.*, *Phil. Trans. B*, *Proc. R. Soc. B*.) publikálja. Lendület-csoportot alapított 2012-ben, jelenleg egy HUN-REN kutatócsoportot vezet. 2020-ban az Academia Europaea tagjává választották.

Ajánlók:

Acsády László, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Báldi András, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Fésüs László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Nagy László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Szathmáry Eörs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Székely Tamás, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Bay Péter

Miskolcon született 1976-ban. Az MTA doktora. A Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Karán egyetemi tanár, az Orvosi Vegytani Intézet intézetvezető-helyettese. Szűkebb szakterülete a biokémia, a molekuláris biológia és a mikrobiom-vizsgálatok.

Számos betegség, így a neoplasztikus elváltozások esetében is megjelennek több kompartmentet érintő mikrobiom-elváltozások, amelyet diszbiózisnak nevezünk. Emlődaganatok esetében a diszbiózis a legnagyobb bioszintetikus kapacitással rendelkező bél/széklet mikrobiomot is érinti. Munkatársaival olyan, kémiai szempontból eltérő szerkezetű molekulákat azonosított (pl. litokolsav, kadaverin, indolszármazékok stb.), amelyeket a bélmikrobiom termel, és a vérkeringés juttat el a daganatsejtekhez, amelyeken citosztatikus, de nem citotoxikus hatásokat fejtenek ki. A bélmikrobiom metabolittermelő képessége emlődaganatos betegekben lecsökken, illetve a daganatokban csökkennek a metabolitaktivált jelpályák. Az egér és humán vizsgálataik alátámasztják a diszbiózis patogenetikai szerepét. Kutatócsoportját 2009-ben alapította, és a Debreceni Egyetem Bioenergetikai Központi Laboratóriumát is vezeti. Hét tanítványa szerzett PhD-fokozatot, és két fokozatszerzési eljárás folyamatban van. Tanítványai közül a kutatás-fejlesztésben dolgozó felső vezetők kerültek ki. Az akadémiai karriert választók között van saját kutatócsoportot vezető, illetve az MTA doktora címre pályázó tanítvány. Öt nemzeti fázisban lévő, hasznosítás alatt álló szabadalmat jegyez. Elnyert pályázataiban kiemelkedik az MTA Lendület programja, illetve a H2020 EIC program SME Instrument Phase 1 pályázata. Kitüntetései közül kimagaslak a Francia Köztársaság Akadémiai Pálmarendjének lovagi fokozata.

Ajánlók:

Gergely Pál, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Patthy László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Tora László, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Vigh László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Csikász-Nagy Attila

1974-ben született Budapesten. 2018 óta az MTA doktora. Biomérnök, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai és Bionikai Karán egyetemi tanár, 2019 óta kutatási és innovációs dékánhelyettes. Az MTA Bioinformatikai Osztályközi Tudományos Bizottságának elnökhelyettese, a Biológiai Osztály közgyűlési képviselője. Kutatási területe a rendszerbiológia, a biológiai hálózatok viselkedésének vizsgálata kísérletes és számítási módszerekkel.

Tudományos karrierje folyamán a sejtek növekedésének és osztódásának a térbeli és időbeli szabályzásáért felelős rendszerrel foglalkozott. Először ezt tisztán matematikai és elméleti alapokon vizsgálta, majd számos kiemelkedő kísérletes kutatóval együttműködött az HFSP, a DARPA és a Microsoft Research támogatásával. Az elmúlt pár évben már saját kísérletes laborjában született mérések szolgáltatják az adatokat matematikai modelljeihez. A fehérjekomplekxek struktúrájának és mennyiségének a megbecslésére kidolgozott szimulációs módszerére alapozva egy kutatás-fejlesztési vállalkozást indított, amelyben, két befektetési kör után, már 15-en dolgoznak. A koronavírus-járvány kitörésekor szakértői csoportot szervezett és vezetett a járvány szimulációjára, majd ennek folytatásaként az Egészségbiztonság Nemzeti Labor egyik csoportvezetője lett. 10 doktorandusz védett témavezetésével, a számítási biológia vezető folyóiratának, a *PLOS Computational Biology*-nak az egyetlen magyar szerkesztőbizottsági tagja.

Ajánlók:

Csurgay Árpád István, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Novák Béla, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Patthy László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Pál Csaba, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Pongor Sándor, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Dénes Ádám

Budapesten született 1977-ben. Az MTA doktora. Biológus, kutató a HUN-REN Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben. Szűkebb szakterülete a neurobiológia és a neuroimmunológia.

Az élhető 21. század orvosi biológiájának egyik legmeghatározóbb kérdése az öregedés és az ehhez kapcsolódó idegrendszeri betegségek vizsgálata és gyógyítása. Mára széles körben elfogadottá vált, hogy ezek döntő többségének hátterében kiemelt szerepe van a gyulladásos folyamatoknak.

Dénes Ádám kutatásait orvosi biológiai szempontból ezen az egyre nagyobb hangsúllyal bíró területen végzi, az immunrendszer és az idegrendszer kétoldalú kapcsolatait vizsgálja. Úttörőnek számít a gyulladásos folyamatok idegrendszeri betegségekben betöltött szerepének megértésében. Ezen belül nemzetközi szinten is kiemelkedő a közreműködése a központi idegrendszer fő gyulladásos sejtje típusa, a mikroglia idegrendszeri kórfolyamatokban betöltött szerepének azonosításában. Ennek révén laboratóriuma az elmúlt években a neuroimmun mechanizmusok és mikroglia kutatások nemzetközileg elismert műhelyévé vált.

Munkájának egyik kiemelt értéke, hogy kutatócsoportjában a világon elsőként alkalmaztak szelektív módszereket az agyi gyulladásos folyamatokat vezérlő mikroglia modulálására, és ezek segítségével fundamentálisan új kommunikációs útvonalakat azonosítottak a mikroglia, az idegsejtek és az agyi erek között. Az elmúlt években az agykutatás legfontosabb új szereplője a mikroglia, és Dénes Ádám ebben a kiemelten kompetitív közegben vált nagyon rövid idő alatt az egyik legfontosabb szereplővé. Kutatásai nagymértékben segíthetik új módszerek kidolgozását a gyakori idegrendszeri betegségek terápiájában.

Ajánlók:

Acsády László, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Deli Mária Anna, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Nusser Zoltán, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Szathmáry Eörs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Tamás Gábor, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Gallyas Ferenc

Pécsett született 1960. október 16-án. PhD-fokozatát 1995-ben, az MTA doktora címét 2009-ben szerezte. Munkahelye a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar (PTE ÁOK) Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézete, ahol intézetigazgató egyetemi tanár. Szakterülete a sejthalál mechanizmusainak tanulmányozása, különös tekintettel a mitokondriális és a poli(ADP-ribóz) polimeráz (PARP) enzim mediálta folyamatokra.

Munkatársaival elsőként jellemezte kardiovaszkuláris és rákterápiában használt vegyületeknek a sejthalál mitokondriális szabályozó mechanizmusaira gyakorolt hatását (kilenc publikáció, 615 független citáció). Szintén elsőként térképezték fel a PARP enzim gátlószereinek szöveti védőhatásában kulcsszerepet játszó jelátviteli folyamatokat (20 publikáció, 1193 független citáció). Japán, illetve brit tanulmányútjai során elsőként mutatták ki, hogy központi idegrendszeri neuronok funkcionális eritropoitin receptorokat expresszálnak a felszínükön (két közlemény, 443 független citáció), illetve hogy a kainát receptorok csak heterooligomer komplexként képesek funkcionális csatornát létrehozni (két publikáció, 45 független citáció).

A PTE Interdiszciplináris Orvostudományok Doktori Iskola, valamint az ÁOK Angol Program vezetője, továbbá a Pécsi Akadémiai Bizottság Biológiai Tudományok Szakbizottsága elnöke. Irányításával nyolc PhD-értekezés készült, jelenleg hat PhD-hallgató témavezetője. Közleményeinek száma 195 (101 zsűrizett). Idézettsége 4362 (3348 független), h-indexe 32.

Ajánlók:

Berczik Árpád, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Borhidi Attila, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Kovács L. Gábor, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Teplán István, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Geiszt Miklós

Dunaújvárosban született 1969-ben. A Semmelweis Egyetem Élettani Intézetének egyetemi tanára, 2013-tól az MTA doktora. Kutatási területe a reaktív oxigénszármazékok (ROS) keletkezésének és hatásainak vizsgálata.

Eredményei jelentős szerepet játszottak annak feltárásában, hogy a ROS szabályozott termelése az emlősszervezetek számos sejtjében megfigyelhető folyamat. Elsőként azonosította a NADPH oxidáz 4 (NOX4) enzimet, amely jelenleg is az egyik legintenzívebben kutatott ROS-forrás. Felfedezte, hogy a nyálkahártyákat borító epitélisejtekben szabályozott hidrogén-peroxid-termelés zajlik, amely támogatja a laktoperoxidáz enzim működését. Eredményei alapján felállította DUOX-laktoperoxidáz védekező rendszer modelljét. Fluoreszcens szenzorfehérjék segítségével elsőként mérte meg az endoplazmatikus retikulum redox állapotának változásait élő sejtekben. További fontos eredményei az első NOX5-hiányos állatmodell létrehozása és jellemzése, valamint a peroxidázinszerű fehérje (PXDNL) azonosítása. Kutatásait támogatta a Cystic Fibrosis Foundation és a Wellcome Trust, 2011-ben elnyerte az MTA Lendület kutatási pályázatát. 2010-ben elnöke volt a NADPH oxidázokkal foglalkozó Gordon Konferenciának. Több éven keresztül segítette az OTKA, NKFIH és MTA tudománytámogató tevékenységét. 2019-ben jelent meg *Az orvosi élet-tan tankönyve* című tankönyv, amelyet társszerzőként jegyez. 2021-ben az Academia Europaea tagjai közé választották. Közleményeinek független idézettsége 4949, h-indexe 36.

Ajánlók:

Buday László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Erdei Anna, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Hunyady László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Nusser Zoltán, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Sarkadi Balázs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Tamás Gábor, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Haller József

Marosvásárhelyen született 1958-ban. Az MTA doktora. Egyetemi tanár és doktoriiskola-vezető a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. Tudományos munkásságának zömét a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben fejtette ki. Szűkebb szakterülete a viselkedés neurobiológiája.

Az agresszivitás úttörő kutatója, az Academia Europaea tagja. A világon elsőként vizsgálta a biokémiai energetika szerepét az agresszióban, amellyel egy azóta élő új kutatási területet teremtett meg. Elsőként mutatta ki, hogy az erős stresszel járó életesemények hatására az agresszió olyan formái alakulnak ki, amelyek jelentősen eltérnek a természetes, rivalizáló agressziótól. Kimutatta továbbá, hogy az abnormális agresszióformák háttérében jelentős anatómiai és funkcionális idegrendszeri elváltozások állnak. Eredményei hatására az agresszió nemzetközi kutatásában a klasszikus állatmodellek helyét átvették az agresszió abnormális modelljei, amelyek a patológiás humán agresszió etiológiai tényezőinek laboratóriumi alkalmazásán alapulnak, és így alkalmasak a pszichopatológias jelenségek laboratóriumi modellezésére és tanulmányozására. Emellett úttörő eredményeket ért el a stresszélettan területén, ahol hozzájárult a glükokortikoidok nem genomiális hatásainak bizonyításához és feltérképezéséhez. Elsőként mutatta ki, hogy a kannabinoid CB1 receptor kulcsszerepet játszik a szorongás szabályozásában, és igazolta, hogy e retrográd szignalizációs rendszer a külső ingerek értékelésében és a válaszreakciók kidolgozásában játszik fontos szerepet. Jelenleg az idegrendszer energetikai folyamatai és az agresszióval kapcsolatos döntéshozatal viszonyával foglalkozik. Független hivatkozásainak száma az MTMT2 szerint 7403 (Google Scholar: 12 825), h-indexe 52 (Google Scholar: 62).

Ajánlók:

Csányi Vilmos, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Kondorosi Éva, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Miklósi Ádám, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Juhász Gábor

Esztergomban született 1976-ban. PhD-fokozatát 2004-ben szerezte meg, 2016 óta az MTA doktora. Tudományos tanácsadó a HUN-REN Szegedi Biológiai Kutatóközpont Genetikai Intézetében. Szűkebb szakterülete a sejtbiológia és a genetika.

Juhász Gábor a sejten belüli lebontó utak (autofágia, endocitózis, fagocitózis, krinofágia) interdiszciplináris, a biofizikától a neurobiológiáig kiterjedő vizsgálatával ért el kiemelkedő eredményeket, amelyek megalapozták nemzetközi tudományos elismertségét. Nagy presztízsű nemzetközi konferenciákon rend-

szeresen meghívott előadó, és többnek (pl. EMBO, COST) fő szervezője volt. Kiválósági pályázatok terén mind nemzetközi, mind hazai szinten sikerrel szerepelt (Wellcome Trust, EMBO, haladó Lendület kétszer, Élvtal). Publikációs mutatói magukért beszélnek: 108 cikkéből 53 levelező szerzős és korábbi mentoroktól független, 11 ezer független idézet, h-index: 39 (MTMT).

Külön kiemelendő, hogy mindezen sikerek döntő többségét a 2009-ben megalapított saját kutatócsoportjával érte el, ezért tudományos önállósága és vezetési potenciálja megkérdőjelezhetetlen. Iskolateremtő hatása korábbi tanítványainak sikerein keresztül látszik leginkább: közülük eddig négyen alapítottak saját kutatócsoportot önálló pályázatok elnyerésével (Pircs Karolina: HCEMM és Lund Egyetem Svédország; Lőrincz Péter: ELTE Lendület; Arindam Bhattacharjee: Agharkar Research Institute India; Takáts Szabolcs: ELTE).

A Drosophila-kutatók az SZBK alapításától kezdve meghatározó szellemi műhelyt alkotnak a kutatóközpontban, amelyhez Juhász Gábor 2015-ben csatlakozott, és mára egyértelműen az akadémikusok körében nem képviselt Drosophila-kutatások legsikeresebb hazai képviselője lett.

Ajánlók:

Falus András, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Nagy Ferenc István, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Nagy László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Sarkadi Balázs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Ormos Pál, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Kellermayer Miklós

Pécsett született 1964. július 17-én. 1998 óta az MTA doktora. Munkahelye a Semmelweis Egyetem, ahol a Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet igazgató egyetemi tanára. Orvos, biofizikus. Szakterülete a molekuláris biofizika, a citoszkeletális és izom-biofizika, a fizikai virológia és a nano-biotechnológia.

Kellermayer Miklós az elsők között végzett kvantitatív, mechanikailag vezérelt gombolyodási méréseket egyedi fehérjemolekulán, a titin óriás izomfehérjén, hozzájárulva egy új terület, a dinamikus erőspektroszkópia kifejlődéséhez. Felfedezte, hogy a titin trunkációs variánsai beépülnek a dilatatív kardiomiopátiás szívizom-szarkomerbe, ezzel jelentős előrelépést téve a betegség megértése felé. Elsőként alkalmazott nanomechanikai manipulációt amiloid fibrillumok vizsgálatára. Megalapozta a hálózatba rendeződő amiloid fibrillumok nanotechnológiai alkalmazásait. A T7 fágban a DNS-kilökődést beindító, mechanikailag vezérelt szerkezeti kapcsolót fedezett fel. Elsőként végzett nanobiofizikai méréseket natív SARS-CoV-2 vírusról, melyről kimutatta, hogy rugalmas és mechanikailag

ellenálló. A Semmelweis Egyetem Elméleti és Transzlációs Orvostudományok Doktori Iskola és a Békésy György Biofizikai Kutatóközpont vezetője, korábban az egyetem rektorhelyettese és az orvoskar dékánja. Az Academia Europaea és a Szent István Tudományegyetem tagja. Irányításával eddig 13 PhD-értekezés és 39 diplomamunka készült. Tudományos közleményeinek száma 142, idézettsége 4485 (független idézés 3615), h-indexe 34.

Ajánlók:

Buzás Edit Irén, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Csermely Péter, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Gergely Pál, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Szöllősi János, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Tulassay Tivadar, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Vértessy Beáta, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Závodszy Péter, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Zrínyi Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Kovács Mihály

Kecskeméten született 1975-ben. Az MTA doktora. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar Biológiai Intézet Biokémiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a biokémia és a molekuláris biológia.

Kovács Mihály egyrészt a sejtsztódásban, a szöveti regenerációban, valamint az izom-összehúzódásban kulcsszerepet játszó aktomiozin motorenzim, másrészt a genom stabilitását és dinamikáját, az evolúciós, rákképződési, drogrezisztencia- és stresszválasz-folyamatokat meghatározó DNS helikáz/egyszálú DNS-kötő fehérjerendszerek felderítésében és az ezek gyógyászati célú felhasználását támogató kutatásokban tett a szakterületeit alapvetően befolyásoló felfedezéseket. Feltárta a blebbistatin nevű miozin 2 gátlószer hatásmechanizmusát, amelynek révén a molekula a sejtbiológiai, élettani és farmakológiai kutatások széles körét forradalmasította. A mechanobiokémia területén kimutatta, hogy a miozin 2 enzimatiságait a molekulára ható külső erőhatások lényegesen megváltoztatják, így lehetővé téve a miozin érzékelő és mechanikai válaszra képes működését. A DNS-rekombináció létfontosságú minőség-ellenőrzésének új, helikázaktivitás-alapú mechanizmusát is feltárta, amelynek révén a sejtek képesek a sejthalál és a rákképződés megakadályozására. A bakteriális és eukarióta sejt stresszválasz folyamataiban az egyszálú DNS-kötő fehérjék és nukleinsavak dinamikus kondenzációján, alapvetően új anyagszerveződési elven alapuló jelenségeket fedezett fel. Eredményei a biotechnológia, a genommérnökség és gyógyszerkutatás területén is

hasznosíthatók. Kiemelkedő utánpótlás-nevelő és egyetemi vezetői tevékenysége mellett a nemzetközi és hazai tudományos közéletben is aktív szerepet vállal.

Ajánlók:

Buday László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Fésüs László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Kondorosi Éva, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Teplán István, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Molnár V. Attila

Veszprémben született 1969-ben. 2015 óta az MTA doktora (biológia). A HUN-REN-DE Természetvédelmi Biológiai Kutatócsoport kutatócsoport-vezetője, egyetemi tanár a Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Kar Növénytani Tanszékén. Szűkebb kutatási területe a botanika.

A magyar botanikai kutatást sokoldalúan megújító, iskolateremtő személyiség. Nemzetközileg elismert munkáját jelentős témavezetői segítség nélkül kezdte, és mára kiterjedt tanítványi kört alakított ki. Kutatásait tematikai és módszertani sokszínűség jellemzi: terepi, herbáriumi, kísérletes laboratóriumi és genetikai vizsgálatokat ötvözt. Kiemelten foglalkoztatják az antropogén élőhelyek növényei és a megőrzés lehetőségei. Eredményeit rangos folyóiratokban (*J. Ecol.*, *Preslia*, *Biol. Conserv.*, *Landsc. Urb. Plan.*, *Ann. Bot.*, *STOTEN*, *Biol. Inv.*, *Ecol. Evol.*) publikálta. Témavezetésével 16 OTDK vagy OFKD konferencián 1–3. helyezett TDK-dolgozat készült. A Debreceni Egyetem Juhász-Nagy Pál Doktori Iskolában a Botanika Program alapítója és vezetője (2018–), hét végzett és négy aktív PhD-hallgató témavezetője. Jelentős az ismeretterjesztő tevékenysége: 24 szakszerű és olvasmányos könyvét és több mint 400 ismeretterjesztő cikkét jó-részt saját fényképeivel illusztrálja. Alapítója és főszerkesztője a *Kitaibelia* című folyóiratnak (Q2). Az *Aktuális Flóra- és Vegetációkutatás a Kárpát-medencében* konferencia alapítója és négy ízben rendezője. Az MTA közgyűlési képviselője (2013–2016, 2016–2019). Az MTA Botanikai Tudományos Bizottság (2009–2011) és a Diverzitásbiológiai Tudományos Bizottság (2011–) választott tagja, utóbbinak elnöke (2021–). Az NKFIH OTKA ÖKOEVO zsűri elnöke (2020–2024). Az OTDT Mestertanár Aranyérem (2015), a Kitaibel Pál- (2002) és a Pro Natura emlékplakett (2008) kitüntetettje.

Ajánlók:

Borhidi Attila, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Pócs Tamás, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Podani János, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Vida Gábor, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Molnár Zsolt

Cellödömlőn született 1966-ban. MTA doktori címét 2014-ben szerezte meg. A HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont tudományos tanácsadója, a Hagyományos Ökológiai Tudás Kutatócsoport vezetője. Szűkebb szakterülete a történeti tájökológia és az etnoökológia, többek között transzdiszciplináris kutatásokat folytat közép-európai és közép-ázsiai pásztorokkal.

A magyar vegetációökológiát innovatívan alakító, nemzetközileg is elismert, iskolateremtő személyiség. 2013-ban alapított kutatócsoportot az MTA Ökológiai Kutatóközpontjában. Pályafutása során az Alföld növényzetének történetével foglalkozott, feltérképezte hazánk növényzeti örökségét, jelenleg pásztorok hagyományos ökológiai tudását kutatja Eurázsia számos országában. Kutatási eredményeit rangos folyóiratokban (pl. *Science*, *Nature*, *Trends in Ecology and Evolution*, *Nature Ecology and Evolution*, *Nature Sustainability*, *Frontiers in Ecology and the Environment*, *Biological Reviews*, *Conservation Biology*) publikálta, ezzel felhelyezte régióinkat a hagyományos ökológiai tudás kutatásának térképére. Fokozatot szerzett doktorhallgatóinak száma négy (további három aktív), egy Lendület-pályázatot nyert. A hazai vegetációtípusokról készített szintézisüket 40 egyetemi kurzus használja. Számos külföldi egyetemen tanított. Kifejlesztett, majd 25-ször társszervezőként vezetett egy disputaalapú terepi konferenciátípust (MÉTA-túra). 17 könyvet írt vagy szerkesztett. Tudományos közleményeinek száma 382, 13 601 független hivatkozása ismert. A *People & Nature*, a *Journal of Ethnobiology and Ethnomedicine* és az *Acta Botanica Hungarica* szerkesztőbizottságának tagja. Választott tagja az MTA Ökológiai Tudományos Bizottságának, és elnöke az MTA Dr. Zólyomi Bálintné Barna Piroska Alapítványnak. Megkapta a Magyar Érdemrend tisztikeresztjét, a Boros Ádám- és a Pro Natura díjat. Az Academia Europaea tagja.

Ajánlók:

Borsos Balázs, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Csányi Vilmos, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Padisák Judit, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Pócs Tamás, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Panyi György

Vásárosnaményban született 1966-ban. Kutatóorvos, 2005 óta az MTA doktora. A Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Kar Biofizikai és Sejtbiológiai Intézet igazgatója, egyetemi tanár. Szakterülete az ioncsatornák biofizikája és molekuláris farmakológiája.

Úttörő publikációkban mutatta meg, hogy a Kv1.3 K⁺ csatorna a T limfociták immunológiai szinapszisába rendeződik (PNAS 2003, PNAS 2004), ami felhívta a figyelmet az ioncsatornák szerepére a T-sejtek aktivációja során. A Kv1.3 gátlásával szelektív immunszuppresszió érhető el, ami terápiás célpont lehet például szklerózis multiplex esetén. Ezt szem előtt tartva skorpiómérgékből több mint 20 Kv1.3-gátló peptidet írt le. Kiemelkedik közülük a Vm24, amely pM-os koncentrációban több mint 1500-szoros szelektivitással gátolja a Kv1.3-et (*Mol. Pharmacol.* 2012; szabadalom: WO 2008/139243). Az AnTx természetes toxint [N17A/F32T] AnTx-módosítással tették Kv1.3-szelektívvé (*Sci. Rep.*, 2015; szabadalom: US 9,062,119 B2). A *Biophys. J.*-ben (1995) és a *J. Gen. Physiol.* folyóiratokban közölt közlemény sorozatban (1996, 2006, 2007, 2020, 2021, 2023) leírta az ioncsatornák inaktivációs kapuzásának kooperativitását és a csatornák aktivációs és inaktivációs kapui közötti csatolás molekuláris mechanizmusát, lehetővé téve a kapuzási átmenetek teljes rendszerének értelmezését. In extenso közleményeinek száma 137, 2967 citáció, h-index: 30. Eddig 11 védett PhD-hallgatója közül hárman önálló laboratóriumot vezetnek, diákkörösei között OTDK-díjazott (nyolc), Pro Scientia éremmel kitüntetett (két) és több Bolyai-ösztöndíjas is van. Iskolateremtő munkájának legnagyobb elismerése az OTDT Mestertanár kitüntetés (2015). Tudományos munkáját az EBSA prize (2005) kitüntetéssel ismerték el.

Ajánlók:

Balla József, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Berczik Árpád, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Buzás Edit Irén, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Csiba László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Kemény Lajos, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Kovács L. Gábor, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Szöllősi János, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Vértessy Beáta, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Závodszy Péter, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Papp Balázs

1977-ben született Debrecenben. Az MTA doktora. Biológus, a HUN-REN Szegedi Biológiai Kutatóközpont Biokémiai Intézetének csoportvezető tudományos tanácsadója. Szűkebb szakterülete a számítógépes rendszerbiológia és az evolúcióbiológia határmezsgyéje.

Tudományterületeken átvívelő munkássága összeköti a sejt molekuláris hálózatainak vizsgálatát az evolúciós folyamat megértésével. Úttörő kutatásai megalapozták az anyagcsere-hálózat számítógépes modellezését a genomika és az evolúció területén. Kimutatta, hogy a mutációk között fellépő kölcsönhatások és a genom szintjén zajló evolúciós változások részben előrejelezhetők számítógépes eljárásokkal. A genomi járványtan és a fágterápia összekapcsolásával új perspektívát nyitott a patogén baktériumok elleni küzdelemben. Lendület-csoportvezetőként hozott létre rendszerbiológiai és metabolomikai műhelyt, és további rangos kiválósági pályázatokat nyert el (Wellcome Trust, Elvonal). Teljes munkásságára (89 közlemény) több mint 13 ezer hivatkozást kapott (Google Scholar). Kutatásait rendre a szakma legelismertebb folyóirataiban közölte, csoportvezetőként 16 főszerzős közleménye jelent meg a legrangosabb multidiszciplináris lapokban (*Cell*, *Nature* társlapok, *PNAS*, *PLOS Biol.*). Junior Prima Díjat, Human Frontiers Science Program ösztöndíjat, Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat, Szent-Györgyi Talentum Díjat, Straub-plakettet és Akadémiai Díjat kapott. Tagja az EMBO-nak és az Academia Europaea-nak. Szerkesztőbizottsági tagja a *Genome Biology and Evolution* (2015–2020) és a *Yeast* (2015–) folyóiratoknak. Hét tanítványa szerzett PhD-fokozatot, közülük többen Bolyai-ösztöndíjat, Sciex, OTKA, MTA Prémium posztdoktori kutatási pályázatot nyertek el. Négy korábbi mentoráltja önálló csoportot vezet.

Ajánlók:

Albert Réka, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Barabási Albert-László, az MTA külső tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Deli Mária Anna, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Falus András, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Nagy Ferenc, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Ormos Pál, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Pál Csaba, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Pongor Sándor, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Venetianer Pál, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Vigh László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Rózsa Lajos

Budapesten született 1961-ben. 2006 óta az MTA doktora (biológia). Tudományos tanácsadó a HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont Evolúciótudományi Intézetében. Szűkebb kutatási területe az evolúciobiológia és az ökológia.

A gazda-parazita kapcsolat elemzésében nyert eredményeit az evolúciobiológia, ökológia és zoológia lapjaiban publikálta (pl. *Evolution*, *Oecologia*, *J. Anim. Ecol.*, *Oikos*, *Anim. Behav.*, *J. Avian. Biol.*, *Int. J. Parasitol.*, *Sci. Rep.*). Megújította a parazitaökológia és -járványtan statisztikai eszközrendszerét (*J. Parasitol.*, *Am. Stat.*, *Ecosphere*, *Trends Parasitol.*). Munkatársaival azonosították a Kongó-medencében újonnan felbukkant és az emberi népességből korábban nem ismert járványt, a kígyóevés eredetű *Armillifer grandis* parazitafertőzéseket (*Clin. Inf. Dis.*, *PLOS Negl. Trop. Dis.*, *Emerg. Inf. Dis.*, *EcoHealth*). A betegségek evolúciós hátterének feltárása (darwinizmus) során olyan adaptációs mechanizmusokat ismert fel, amelyek segítenek megérteni a posztpartum depresszió, a fejtetvesség, a mikrobiom-zendülés és a szepszis kialakulását és terjedését (*Med. Hypotheses*, *Parasitology*, *Biol. Direct*, *Infect. Genet. Evol.*). Leírta az emberek és a humán patogének közötti sajátos „együttműködés”, a biohadviselés történetének sok elemét (*Harvard UP, Med. Hypotheses*, *Theor. Biosci.*, *Subst. Use Misuse*). Megújította a parazitizmus definícióját (*Parasitology*).

H-indexe 28, független idézeteinek száma >3730. Dolgozatai kevésszerzősek, főként első, utolsó vagy egyedüli szerző. Számos könyvet írt és szerkesztett egyedül (Rózsa, 2005. *Élősködés... Medicina*) vagy társakkal (Varga és mtsai, *Zootaxonómia*, Pars, 2017). Könyvük a biohadviselésről (Wheelis és mtsai [eds.], *Deadly Cultures... Harvard UP, 2006*) alapműnek számít.

Ajánlók:

Báldi András, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Padisák Judit, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Podani János, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Vellai Tibor

Budapesten született 1967-ben. 2011 óta az MTA doktora (genetika). Tanszékvezető egyetemi tanár az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar Biológiai Intézet Genetikai Tanszékén. Szűkebb kutatási területe a genetika, az öregedési folyamatok.

Úttörő szerepet játszott az öregedési folyamat szabályozásának megértésében és mechanizmusának feltárásában. Elsőként mutatta ki a TOR (rapamycin célpont) kináz élettartamot befolyásoló szerepét (Vellai és mtsai, *Nature*, 426: 620,

2003). A TOR az egyetlen olyan fehérje, amelynek öregedést szabályozó funkcióját mind a négy fő öregedési modellben (élesztő, fonalféreg, muslica és egér) azonosították. Felismerte, hogy a TOR kináz azokat az aminosavakat érzékeli specifikusan, amelyek a legnagyobb mennyiségben fordulnak elő a fehérjékben (Vellai, *Nature*, 596: 192, 2021). Ez az egyszerű és robusztus szabályozási rendszer biztosítja a fehérjeszintézis és -lebontás egyensúlyát. Kimutatta, hogy az öregedést szabályozó genetikai útvonalak az autofág génkaskádon konvergálnak (Tóth és mtsi, *Autophagy*, 4: 330, 2008). A sejtes károsodások eltávolításában alapvető funkcióval bíró autofágia tehát központi szerepet játszik az élettartam meghatározásában. Végül feltárta az öregedési folyamat mechanizmusát (Sturm és mtsai, *Nat. Commun.*, 14: 5278, 2023). Bizonyította, hogy az eukarióta genomok jelentős részét alkotó transzpozabilis elemek (ugráló gének) felelősek az öregedő sejtekre jellemző genomi instabilitás kialakulásáért (nem öregedő sejtekben ezek az elemek gátoltak). Eredményei elvezethetnek az egészséges élettartam jelentős megnöveléséhez emberben. Tanítványai az ELTE Genetikai Tanszékén, illetve neves külföldi intézetekben folytatnak nemzetközi figyelmet kivívó kutatásokat.

Ajánlók:

Csermely Péter, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Gulyás Balázs, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Ivics Zoltán, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Orosz László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Vida Gábor, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

KÜLSŐ TAGSÁGRA AJÁNLJA

Jékely Gáspár

Budapesten született 1972-ben. PhD-fokozatát az Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerezte 1999-ben. A Heidelbergi Egyetemen egyetemi tanár. Szakterülete a neurobiológia, a molekuláris evolúció, a zooplankton-viselkedés és az idegrendszer-evolúció.

Több mint 15 éve vezeti sikeresen Evolúciós Neurobiológia Kutatócsoportját. Munkássága az organizmus-környezet kölcsönhatásokra összpontosít a tengeri zooplankton környezetfüggő viselkedési formáinak molekuláris és idegsejtszintű megértésén keresztül. A *Platynereis dumerilii* neuronhálózatainak és viselkedésének vizsgálata, a peptidalapú neuronális hírközlő molekulák evolúciójának és funkciójának kutatása az idegrendszer evolúciójának megismeréséhez járultak hozzá.

Számos világszínvonalú nemzetközi intézményben dolgozott, két egyetemen nyert el professzori állást. 14 tudományos munkatárs és 10 PhD-hallgató témavezetője volt, 90 közleménye több mint hétezer hivatkozást kapott.

Ajánlók:

Csányi Vilmos, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Csermely Péter, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Miklósi Ádám, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Müller Miklós, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Roska Botond, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Sarkadi Balázs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Szathmáry Eörs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Székely Tamás, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Vértessy Beáta, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Záborszky László, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Lövei Gábor

Budapesten született 1952-ben. MTA doktori címét 2009-ben szerezte meg. A dániai Aarhusi Egyetem Agroökológiai Intézetének nyugalmazott tudományos főmunkatársa, a kínai Fujiani Agráregyetem professzora, az Academia Europaea tagja. Szakterülete az entomológia, ornitológia és ökológia.

A művelt területeken élő ragadozó ízeltlábúak, az általuk nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások és az urbanizáció ökológiai hatásainak világszerte elismert kutatója. Több mint 250 tudományos közlemény és könyvfejezet szerzője, 50 MSc-, illetve PhD-fokozatot szerzett diák témavezetője. Vizsgálatait Európa több országán kívül Afrikában, Dél-Amerikában, Kínában és Új-Zélandon végezte. Aktív munkakapcsolatban van a Debreceni Egyetemmel, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemmel, több magyar és nemzetközi kutatócsoporttal. Fiatal kutatók tudományos kommunikációs képzését segítő magyarországi és nemzetközi tevékenysége is számottevő.

Ajánlók:

Báldi András, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Padisák Judit, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Podani János, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Székely Tamás, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Polyák Kornélia

Jászberényben született 1967-ben. A Dana-Farber Cancer Institute és a Harvard Medical School professzora. Rákkutató, szűkebb szakterülete a mellrák molekuláris biológiája.

Orvostudományi diplomát 1991-ben a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen szerzett, majd 1995-ben PhD-fokozatot a Cornell Egyetemen. A mellrákkutatás nemzetközileg elismert vezéralakja. Eredményei nagyban hozzájárultak a mellrák genetikai hátterének megértéséhez és eredményes klinikai kísérletekhez. Számos rangos díj kitüntette, és a következő akadémiák választották a tagjaik közé: American Association for the Advancement of Science (2019), AACR Academy (2020), Nat. Academy of Sciences (2022), Nat. Academy of Medicine (2022), American Academy of Arts and Sciences (2024). 2022-ben megkapta az American Cancer Society Research Professor Awardot. 406 publikációja 74 466 idézetet kapott.

Ajánlók:

Buzás Edit Irén, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Kondorosi Éva, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Nagy Ferenc, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Venetianer Pál, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Vigh László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

John Rasko

1961-ben született Ausztráliában, apai ágon magyar származású családból. Tudományos fokozata MD, PhD. A Royal Prince Alfred Kórház Sejt- és Molekuláris Terápiák Osztályát és a Sydney-i Egyetem Gén- és Össejt Terápiás Programját vezeti. Nemzetközileg elismert klinikai tudós, aki a gének és sejtek terápiáinak alkalmazásáért ismert, ritka és daganatos betegségek kezelésében.

A vírusmediált génátviteli technológiák gyógyszerekké való átültetése során Rasko számos technikai akadályt leküzdött, ami hemofília, thalassaemia és vérrákok génterápiájához vezetett. Több mint 240 tudományos cikket publikált a legjobb tudományos és orvosi folyóiratokban. H-indexe 74. Számos nemzetközi testületben vezető szerepet tölt be, és hosszú ideje ő vezeti Ausztrália géntechnológiai tanácsadó bizottságát.

Ajánlók:

Buday László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Buzás Edit Irén, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Erdei Anna, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Fábry Zsuzsanna, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Falus András, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Fésüs László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Gulyás Balázs, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Hunyady László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Ivics Zoltán, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Izsvák Zsuzsanna, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Nagy András, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Roska Botond, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Sándor Mátyás, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Sarkadi Balázs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Vértessy Beáta, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Szalay A. Aladár

1942-ben született Bogyoszlón. Tudományos fokozata német PhD, MTA kandidátusi fokozat. A NASDAQ-regisztrált Genelux cég volt alapító vezetője, a würzburgi Rudolf Virchow Center for Experimental Biomedicine és a San Diego-i Comprehensive Cancer Center professzora. Szűkebb szakterülete az onkolitikus vaccinia vírusok kifejlesztése, diagnosztikus és ráksejtelimináló vírusterápiák klinikai alkalmazásai.

Az onkolitikus (ráksejteket lizáló és előlő) vaccinia vírusok diagnosztikai és terápiai alkalmazásainak egyik kifejlesztője. 2003–2023-ban az onkolitikus vaccinia vírust felhasználó terápiák kutatási területén közölt tudományos cikkek több mint fele fűződik a nevéhez (*Front. Immunol.*, 14: 1063548, 2023). Tudományos teljesítményét fémjelzi 226 közlemény, 51 bejegyzett szabadalom, h-indexe 42 (MTMT). Életművét számos elismeréssel, köztük az Alexander von Humboldt- és Wilhelm Exner-díjakkal honorálták.

Ajánlók:

Koncz Csaba, az MTA külső tagja, Agrártudományok Osztálya
Kondorosi Éva, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Nagy Ferenc István, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Orosz László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

TISZTELETI TAGSÁGRA AJÁNLJA

Richard G. Pestell

Ausztráliában, Perthben született 1958-ban. Tudományos fokozata PhD, MD. Jelenleg a Pennsylvania Cancer and Regenerative Medicine Center elnöke, korábban a Thomas Jefferson Egyetem ügyvezető alelnöke volt. Szűkebb szakterülete a molekuláris onkológia, illetve a daganatterápia.

Eddig közel 700 publikációja jelent meg, amelyeket közel százezerszer idéztek, h-indexe 158. A Google Scholar által jegyzett szakmai rangsorban az 1. helyen áll a sejtciklus, az 5. helyen áll a prosztatatarák, míg a 13. helyen áll a mellrák kutatásával kapcsolatban. A sejtciklus szabályozásában elért eredményei alapján kifejlesztett CDK-gátlók sikeres, már engedélyezett gyógyszerek a rák kezelésére. Kitüntetései közé tartozik a II. Erzsébet királynő által adományozott Ausztrália Rendje.

Ajánlók:

Acsády László, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Báldi András, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Buday László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Buzás Edit Irén, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Csermely Péter, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Deli Mária Anna, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Gergely Pál, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Gulyás Balázs, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Hunyady László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Nusser Zoltán, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Patthy László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Pongor Sándor, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Sarkadi Balázs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Szöllősi János, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Vértessy Beáta, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Vigh László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Závodszy Péter, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya